UUTISET

Kauppa kyykyttää tuottajaa. **TOIMINNANJOHTAJA ANTTI SAHI, MTK**
Väite on perätön. **VALIKOIMAJOHTAJA ILKKA ALAROTU, S-RYHMÄ**

PÄIVÄN PUNKTI

Komitean hevonen

Kameli on komitean piirtämä hevonen. Sillä on neljä jalkaa, pää ja häntä, mutta silti se ei näytä hevoselta.

Komitealaitos demokratiassa on vanhaa perua. Komiteoita on ollut niin kauan kuin edustuksellista demokratiaa on harjoitettu. Kun on pitänyt tehdä uutta lainsäädäntöä, on komiteavalmistelu ollut paitsi tehokasta, myös halpaa.

Kuvaan kuuluu, että komiteoille ja työryhmille naureskellaan. Kun jokin asia laitetaan komitean selvitettäväksi, odotetaan jo ennakolta, että asia hautautuu.

Todellisuudessa komitea on mainettaan parempi. Kun pitää selvittää laajakantoinen ja monimutkainen asia, ei komiteaa parempaa menettelyä ole keksitty. Komiteaan kutsutaan alan kaikki parhaat asiantuntijat, jotka valmistelevat ehdotuksen toimeksiannon puitteissa. Sen jälkeen perusteellisesti tehty esitys lähtee lausunnolle.

Komiteatyö on käytännössä ilmaista. Tämä on huomattu nyt, kun valtiolla on menty toiseen ääripäähän, vähennetty komiteoita ja ulkoistettu osa ajattelutyöstä.

Huippufilosofi laskuttaa raportistaan 0,7 miljoonaa, kodin ja koulun yhteistyötä tutkitaan kahdella miljoonalla ja ihmisen ja suden suhteen selvittely maksaa yli miljoonan.

Kun komiteoista on luovuttu, on tilalle saatu myös entistä huonompaa lainsäädäntöä. Tämä ei ole vain kansalaisten vaan myös viranomaisten ongelma. Aina viranomaiset itsekään eivät tiedä, miten lakeja pitäisi soveltaa.

Jos komitean tekemä hevonen onkin kameli, niin konsultti kertoo taas sen, minkä kaikki jo muutenkin tietävät.

Ero on siinä, konsultti laskuttaa työstään kymmenen kertaa enemmän kuin komitea.

LAURI KONTRO on Maaseudun Tulevaisuuden päätoimittaja.
lauri.kontro@maaseuduntulevaisuus.fi

Tuottajajärjestö ja S-ryhmä nahistelevat vihanneskaupasta

S-ryhmä uudistaa tuoretuotteiden hankintamallia. Sen mukaisesti pienet tuottajat joutuisivat käytännössä myymään satonsa suoraan tuottajaliittymille. MTK haluaa riippumattoman valvojan kaupalle.

Vihanneskiista nosti taas kerran pinnalle tuottajajärjestön ja kaupan välisen jännitteen. MTK:n toiminnanjohtaja **Antti Sahi** arvosteli viime viikolla MTK-Keski-Pohjanmaan kevätkokouksessa etenkin S-ryhmän toimintaa sopijaosapuolena.

Sahin tietojen mukaan kauppaketju on ylimielisesti ja yksipuolisesti ilmoittanut vihannes- ja hedelmätuottajille keskittävänsä hankinnat vain muutamalle tuottajalle.

”Kauppa kyykyttää tuottajaa”, kertoo Sahi.

MTK vaatikin perjantaina viranomaisia puuttumaan päivittäistavarakaupan liian vahvaan asemaan.

Tuottajat kaipaavat lainsäädäntöä ja riippumatonta valvojaa, jotta kauppa saadaan noudattamaan kaupankäynnin eettisiä sääntöjä.

Ongelmat nousivat esille myös Kilpailu- ja kuluttajaviraston selvityksessä. Viraston mukaan kaupat saattavat esimerkiksi muuttaa vihannesviljelijöiden sopimusehtoja yksipuolisesti. Joskus viljelijä saa tietää hinnan vasta, kun tuotteet on myyty.

Ei sopimusrikkomuksia

S-ryhmä vastasi perjantaina Sahin esittämään kritiikkiin sopimusrikkomuksista.

”Väite on perätön”, valikoimajohtaja **Ilkka Alarotu** kommentoi asiaa Maaseudun Tulevaisuudelle perjantaina.

Alarodun mukaan muutamien pienten toimittajien toimitusketjuja on tarkistettu.

Käytännössä pienet tuottajat myyvät tulevaisuudessa vihanneksensa tuottajayhteenliittymälle tai paikallisena tuotteena oman alueensa myymälöille.

Ulkopuolinen valvoja tervetullut

Alarodun mukaan muutokset on tehty ilman kiistoja. Hän katsoo, että moni tuottaja on sen sijaan ihmetellyt entisiä ”hölmöjä” käytäntöjä ja puolestaan kiitellyt uudistusta, jossa tuotteiden matka pellolta kauppiaalle lyhenee.

S-ryhmän ja tuottajien välisissä toimitussopimuksissa ei ole Alarodun mukaan epäselvyyksiä.

”Meillä on sopimukset kunnossa. Emme hyväksy eettisesti vääriä sopimuksia”, hän vakuuttaa.

S-ryhmä kannattaa ajatusta riippumattomasta sopimusvalvojasta.

MARKKU VUORIKARI

S-ryhmä on tarkistanut pienten vihannestuottajien sopimusehtoja. MTK:n mielestä kauppa käyttää ylivaltaansa sanelemalla yksipuolisia ehtoja.

MTK arvostelee sopimuskäytäntöjä

MTK on lopulta sivullinen toimija tuottajien ja kaupan välisessä yhteistyössä.

Sahi haluaakin kritisoida S-ryhmän menettelytapoja.

”Kirjallisia sopimuksia on irtisanottu suullisesti. Kilpailuviranomaiset ovat vaatineet, että kaupan pitäisi kohdella tuottajia asiallisesti ja tasapuolisesti”, hän muistuttaa.

Sahi arvioi, että S-ryhmän päätös lisätä tuottajayhteenliittymien merkitystä vaikuttaa kotimaisten vihannesten ja hedelmien tarjontaan heikentävästi.

Samalla kauppaketju raivaa tilaa omille tuotemerkeilleen, hän katsoo.

Pienet määrät sulautetaan isoksi

S-ryhmä on uudistamassa elintarvikkeiden ”hankintamallia”. Sillä haetaan eri tuotteille ”parempaa tuoreutta ja kasvavaa menekkiä”.

Jatkossa pienten tuottajien tuotteet toimitetaan joko suoraan myymälöihin tai yhdistetään osaksi ”tuottajayhteenliittymien” suurempia toimituseriä.

Alarodun mukaan se voi jatkossa jopa helpottaa paikallisten tuotteiden pääsyä kauppoihin.

Lähiruuan tarjonta kasvaa?

S-ryhmä pyrkii lisäävänsä lähellä tuotetun ruuan tarjontaa kaupoissaan.

Alarodun mukaan tuoreelintarvikkeiden pitkiä kuljetusmatkoja, etenkin turhia edestakaisia rekkakyytejä, yritetään karsia.

Alarotu myöntää, että haaste on vaikea.

”Valtaosa kotimaisista elintarvikkeista toimitetaan ensin keskusliikkeille, josta alueelliset osuuskaupat hankkivat ne valikoimiinsa”, hän sanoo.

Lähiruuan painoarvoa ja todellisia mahdollisuuksia ei tiedetä.

”Meillä ei ole tiedossa tarkkoja lukuja edes siitä, kuinka paljon kauppoihin toimitetaan lähiruokaa”, hän lisää.

S-ryhmä ei ole asettanut tavoitetta, kuinka paljon lähiruuan osuus kasvaa.

Alarodun mukaan kuluttaja huomaa viime kädessä muutokset kaupassa.

”Asiakas määrää lopulta sen, kuinka paljon lähiruokaa ostetaan”, hän tiivistää.

Alkuperämerkinnät kaupoissa esiin

Kauppojen pitäisi tuoda esiin ruuan alkuperä ja varmistaa tuotantoketjun jäljitettävyys.

Sahi sanoo, että myös kaupan omien merkkien taustat pitäisi tuoda esiin. Nyt kauppa haluaa hävittää kaiken tiedon niissä käytettävien raaka-aineiden alkuperästä ja tuotantotavoista, hän lisää.

Vähittäiskaupan alalla Sahin mielestä kotimaisten elintarvikkeiden halveksunta jatkuu entisestään.

Hän viittaa K-kaupan päätökseen, sillä kauppaketju aikaa tuoda uuden ”halpatuotemerkin” kauppojensa hyllylle.

JANNE IMPIÖ

MTK Etelä-Pohjanmaa

”Kilpailulain muutos tekee kaupoille kipiää”

MTK-Etelä-Pohjanmaan kevätkokous pureutui lauantaina Lapualla niin kaupan ja tuottajajärjestön kahnauksiin kuin tulvasuojeluun.

Puheenjohtaja **Johanna Kankaanpää** piti avauspuheessaan myönteisenä seikkana, että Kilpailu- ja kuluttajavirastokin on vihdoin huomioinut tuottajan heikon aseman ruokaketjussa.

Viime viikolla kävi ilmi, että S-ryhmä on sanonut irti vihannestoimittajien sopimuksia ja K-ryhmä tuo uuden halpamerkin kauppoihinsa.

”Nämä kahden suuren kaupparyhmän epätoivoiset toimenpiteet todistavat karulla tavalla, että kilpailulakiin tuleva määräävän markkina-aseman määrittely ottaa kipiää”, Kankaanpää latasi.

Ajankohtaiskatsauksen piti MTK:n puheenjohtaja **Juha Marttila**. Hän peräsi koko ruoka-alan yhteistyön vahvistamista.

Yhteisen suunnan puuttuminen näkyy Marttilan mielestä esimerkiksi siinä, että kauppa uhittelee tuontiruualla, jos sen asemaa markkinoilla heikennetään.

Marttilan mukaan kunnat sahaavat omaa oksaansa suuntaamalla ruokahankinnat halvimman hinnan perässä ulkomaille.

”Verovaroilla ostetaan ruokaa, jonka laatu ei vastaa suomalaista”, hän arvosteli.

Viljavarastojen avauksesta kiitosta

Kankaanpää kiitteli sekä MTK:n onnistunutta edunvalvontaa että työ- ja elinkeinoministeriötä, joka päätti, että Huoltovarmuuskeskuksen viljavarastoa avataan.

”Itävä ja muuten laadultaan hyvä siemenvilja olisi muuten ollut hakusessa viime kesän ja syksyn märkyydestä johtuen. MTK aloitti keskustelut ja keräsi tietoa tämän kevään siementilannetta varten jo ennen joulua, koska nähtävissä oli, että siemenestä tulee pulaa.”

Seppo Kivijärvi Evijärveltä tuumasi, että päätökset varastojen avaamisesta tulivat myöhään.

”Nyt pakkaajilla on erittäin kiire. Pitää saada joku muu mekanismi, miten siemenhuollon poikkeustilanteet hoidetaan. Myös varastojen sijaintiin ja lajikevalikoimaan tulee kiinnittää parempaa huomiota – ne painottumat etelään. Nyt tarvittaisiin aikaista ohransiementä.”

Tuottajat tuskailevat tulvien keskellä

Viime viikolla nousseet kevättulvat puhuttivat yleiskeskustelussa.

Johanna Tuurinkoski Ylistarosta tiedusteli, kuinka moni pääsi kokoukseen tulva-alueilta. Hän muistutti, että tulvien torjunnassa tulee tehdä töitä kokonaisuus huomioon ottaen, ei pätkissä, etteivät ongelmat siirry paikasta toiseen.

Juhani Rotola-Pukkila Kauhajoelta tuskaili pohjavesialueiden rajauksia.

”Omalla tilalla pohjavesi on yli 70 metrin syvyydessä, mutta määrittely pohjavesialueeksi tekee muun muassa jätevesien käsittelyn todella vaikeaksi.”

SUVI NIEMI

TALOUDESTA LYHYESTI

Fennovoimalta puuttuu maita

Ydinvoimayhtiö Fennovoima ei ole vielä päässyt sopuun kaikista Pyhäjoen ydinvoimalaitoksen maanhankinnoista, uutisoi STT. Yhtiö hakee lupaa lunastaa maa- ja vesialueita ydinvoimalan alueelta. Yhtiöltä puuttuu neljä sopimusta.

Tähän mennessä Fennovoima on tehnyt noin 40 vapaaehtoista sopimusta maanomistajien kanssa.

Yhtiö toivoo saavansa lunastusluvan valtioneuvostolta syksyllä.

Luonnonkosmetiikan myynti 7 miljoonaa

Pro luonnonkosmetiikka -yhdistyksen jäsenyritykset myivät viime vuonna luonnonkosmetiikkaa 7,3 miljoonalla eurolla. Eniten on kasvanut luonnon raaka-aineista valmistettujen meikkituotteiden myynti, yhdistys kertoo.

Luonnonkosmetiikaksi on määritelty tuotteet, joilla on luonnonkosmetiikkasertifikaatti tai Suomessa valmistettujen tuotteiden osalta vastaavuuden on tarkistanut ulkopuolinen asiantuntija.

Luonnonkosmetiikkaa.

Parhaat tarjoukset kaikista K-ruokakaupoista

SHOKKI TARJOUS

HK
Camping grillimakkara
400 g, 3 pkt/talous
voimassa ma 22.4.–ke 24.4.
1,39 pkt
3,48/kg, ilman korttia
2,59/pkt (6,48/kg)
K PLUSSA –46 %
Etu K-Plussa-kortilla

Atria
Lihapyörykät ja muusi, nakkikastike muusilla tai jauhelihapihvit muusilla
300 g, 3 rs/talous
voimassa ma 22.4.–ke 24.4.
1,25 rs
4,17/kg, ilman korttia
1,85/rs (6,17/kg)
RUOKAA OMASTA MAASTA

K PLUSSA –32 %
Etu K-Plussa-kortilla

Forssan
Peruna-, punajuuri,- tai italiansalaatti
400 g, ei kevyet
1,49 rs
3,73/kg, ilman korttia
1,89/rs (4,73/kg)

K PLUSSA –21 %
Etu K-Plussa-kortilla

Valio
Koskenlaskija sulatejuusto, 250 g
2,49 kpl
9,96/kg, ilman korttia
2,95/kpl (11,80/kg)

K PLUSSA –15 %
Etu K-Plussa-kortilla

PÍRKKA
Jäävuorisalaatti
Espanja
voimassa ma 22.4.–ke 24.4.
1,49 kg

Ingman
Creamy tai Carte d'Or jäätelöt
750–1000 ml
3,49 pkt
3,49–4,65/l, ilman korttia
4,39–4,63/pkt (4,39–5,85/l)

K PLUSSA –20–24 %
Etu K-Plussa-kortilla

Tarjoukset voimassa 1.5. asti, ellei toisin mainita.

K-KAUPPIAS SINUA VARTEN.
K CITYMARKET K SUPERMARKET K MARKET K EXTRA